

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (CETRTEK), JUNE 1, 1944

STEVILKA (NUMBER) 127

VOL. XXVII.—LETO XXVII.

385 BEGUNCEV TERORIZIRANIH OD SUBMARINA

Nemški submarin je ponoči ukazal izpraznitve parnika. Dva Amerikanca pridržana kot jetnika; 3 mrtvi

PHILADELPHIA, 31. maja. — Mornarica je danes razkrila, da je pretekli petek ponoči neka nemška podmornica v bližini Bermude ustavila razsvetljeni portugalski parnik "Pinta," na čigar krovu se je nahajalo 385 vojnih beguncev, in da se je priprave za torpediranje parnika ustavilo še potem ko je dospelo brezično povlecev iz Berlin.

Nemci so dva ameriška državljan na krovu begunske ladje pridržali kot jetnika, vse ostale begunce pa so sredi noči prisili v rešilnega čolna na odprt morje, kjer so ostali od pet ur in pol do devet ur.

Med žrtvami je 16-mesečno dete

Tri osebe, med katerimi je bilo neko 16 mesecev staro dete, je tokom izkrcavanja v rešilne čolne izgubilo življenje.

Zrte submarine terorja so postali: Beatrice Trupanski, hčerka neke poljske dvojice; dr. Antonio Ferreira Machado, ladijski zdravnik, ki je padel v morje s pletene lestve, in Hermano Antonio, kuhan, ki je tekom prenosa v rešilni čoln dobil smrtno poškodbo.

Begunska ladja je pristala v Philadelphia

Kot ujetnika sta bila pridržana od Nemcov ameriška državljan Manuel Pinto, star 22 let, iz Waterbury, Conn., in Virginija Magina, star 22 let, iz New Bedford, Mass.

Begunski parnik je senci tajno pristal v luki tega mesta.

Naši fantje-vojaki

Vojni departement je sporočil, da je pri potopitvi vojaškega transporta na Sredozemskem morju 20. aprila izgubil živilnega Pvt. Edward F. Skebe, star 24 let, iz 386 E. 161 St. Poprej je bilo javljeno, da je pogrešan. Edward zapušča ženo Margaret in očeta Charlesa. V armado je stopil v aprilu 1943 in je bil pridelen oddelku zrakoplovskih mehanikov. Bil je gradiant Collinwood High School in pred vstopom v armado je delal pri Apex Electric Mfg. Co.

Poleg soproge in očeta zapušča tudi brata Richarda, ki biva na 15500 Holmes Ave.

Na 30. dnevn dopust je došpel Ph. M. 2/c Frank Levar ml., edini sin Mr. in Mrs. Frank Levar, 3277 Richmond Rd. Nahajal se je 16 mesecov v Panamini in raznih drugih krajih. Doma bo ostal do 19. junija in prijetelji so vabljeni, da ga obiskajo.

Odprto pismo načelnice za rekrutiranje "WACS"

Piše: 2nd Lt. Genevieve B. Rustvold, Substation Commander — Cleveland Area

Dragi prijatelji in čitalci "Enakopravnosti":

V Clevelandu se nahajam od marca tekočega leta in sem imela tekom svojega bivanja v tem mestu zelo prijetne in plodnosne skušnje. S tem mislim reči, da je število žensk, ki so vstopile v Ženski armadni zbor, bilo tako povoljno. Veseli me tudi poročati, da prejemam najugodnejša poročila o uspešnem delovanju vseh clevelandskih žensk in deklet, ki so se pridružile Armadnemu zboru.

Znaten del Clevelandčank služi danes preko morja in poročila o njih delovanju so lahko v ponos vsem prebivalcem Cleveland.

Toda navzicle izvrstnemu rekordu, ki ga ima Cleveland, ne smemo prenehati, temveč gledati moramo, da se prijave žensk za službo v armadi stopnjema večajo.

Z glavnega stana sem pravkar prejela poročilo, da se potrebuje na tisoče nadaljnih žensk za armadno službo. Na razpolago je mnogo izbornih pozicij in prilik za ženske, ki se prijavijo za Women's Army Corps. Ženske se potrebuje za slednje oddelke: Army Ground Forces, Army Service Forces in za Army Air Forces, kakor tudi za službo preko morja.

Zenske, ki se prijavijo za službo v WAC, lahko same izberejo kraj, kjer se želijo trenirati in kam želijo biti poslane, kadar je njih vežbalna doba končana. Članica ženskega armadnega zbora lahko tudi služi v bližini svojega doma, ako tako želi, čim dovrši temeljno trening.

Članice WAC armadnega oddelka se potrebuje v armadnih bolnicah širom Zed. držav, potrebuje se jih na armadnih zrakoplovske bazah in armadnih postojankah. Potreba za ženske pri armadi je danes večja kot je bila kdaj poprej, in ameriško ženstvo je v stanu veliko 8895.

Vaša iskrena
GENEVIEVE B. RUSTVOLD,
2nd Lt., AAC, AUS.
Substation Commander.

GRADUANT

Iz Kirtland High šole je graduiral Henry A. Gorjanc, sin Andy in Therese Gorjanc, ki sta upravnika izletniških prostorov S. N. P. J. Henry je bil eden najbolj aktivnih učencev, za kar je prejel nagrado v obliki triletnega članstva v Scholarship klubu. Bil je tajnik Student Councila, predsednik Art kluba, pomožni urednik šolskega lista "Navigator", in udejstvoval se je pri dramatiki in drugih športnih igrah. Bil je edini v šoli, ki je z odliko dovršil izpit za takovzani mornariški V 12. Po končani šoli bo poklican k mornarici, od tam pa bo poslan v šolo v svetu nadaljnih študij. Naše čestitke in mnogo sreče na poti življenja!

NA OPERACIJI

V South-Side bolnišnici v Youngstown, Ohio, se nahaja poznani rojak John Galeti, 401 E. Kline St., Girard, Ohio. Podvreči se je moral operaciji. Želimo mu skorajšnjo okrevanje!

Domneva ima svoj vir predvsem v predsednikovi izjavi, katero je podal na dveh zaporednih konferencah s časnikarji, da se upa sestati s Churchillom pred 20. januarjem 1943, ko je govoril pred kongresom, in v septembri 1943.

Zelo možno je torej, da se bo prihodnji sestanek med predsednikom in premierjem vršil v Londonu.

FRANCIJA IN JUGOSLAVIJA

Francoski narodni poslanec zahteva priznanje Titove vlade

Pred kratkim je na seji francoske skupščine v Alžiru, ko se je razpravljalo o zunanjji politiki nove Francije, narodni poslanec Florimond Bonte načel vprašanje razmerja med Francijo in Jugoslavijo. Govornik je pohvalil Titovo vlado, ki se — po njegovih besedah — vedno bolj utrjuje in kateri je uspel, da si je izvojevala priznanje zavezničev, za kar se ima zahvaliti organizaciji in borbi Narodne Osvobodilne vojske, ki razorojuje za zavezničke 35 osišnih divizij in pa dejstvuje, da je edina narodna vlada v domovini.

Poslanec Bonte je mišljena, da bi Francoski Odbor Narodnega Osvobojenja (t. j. francoska vlada pod De Gaullom) moral priznati vlado maršala Tita. On tudi verjame, da bo Jugoslavija igrala veliko vlogo po vojni na Balkanu in da je v stvarnem interesu Francije, da vzpostavi napram Jugoslaviji svojo tradicionalno politiko prijateljinskih vezi.

Francija, ki je s svojo revolucijo leta 1789 dala takorečo rojstvo demokratski ideji na svetu, je bila prijateljsko naklonjena narodom Jugoslavije, ki so se vedno borili, da ustvari demokracijo, kar so bili po naravi prežeti s to idejo.

Starši, ki imate sinove in hčere v službi domovine, ste gotovno ponosni nanje. Upam, da se čim preje vrnejo k vam zdravi na telesu in duhu.

Hvala vam, ker ste čitali te vrste, obenem pa vas iskreno vabim, da se ob prilikah zglasite v našem uradu, ki se nahaja na naslovu 1918 E. 6th St., Cleveland, Ohio, lahko pa nas tudi pokličete telefonično: M A in 8895.

Dijaki beograjskega vseučilišča, od katerih je danes ogromna večina med partizanskimi četami, so bili takrat med najbolj navdušenimi pristaši francosko-jugoslovanske zveze.

Z ozirom na to je Bontejeva izjava zelo pomembna, ker prikazuje okrepitev prijateljstva običnarjev z novega, širšega in naprednejšega stališča. Znacilna je tudi zato, ker prihaja iz De Gaullovega tabora, ki je v marsičem paralelen z Titovim. Oba predstavljalata, vsak v svoji domovini, široke ljudske sloje in imata oba skoraj enake tehnične zaprake, da dosežejo priznanje svojih vlad. Gleda De Gaula na primer prav najpomembnejši vodja francoske desnice in bivši minister Louis Martin, ki je pred nekaj tedni skrivaj prispel v London, da je edini, ki ga francoski narod smatra kot svojega predstavnika in njegovo vladu kot edino francosko vlado.

Z ozirom na to je Bontejeva izjava zelo pomembna, ker prikazuje okrepitev prijateljstva običnarjev z novega, širšega in naprednejšega stališča. Znacilna je tudi zato, ker prihaja iz De Gaullovega tabora, ki je v marsičem paralelen z Titovim. Oba predstavljalata, vsak v svoji domovini, široke ljudske sloje in imata oba skoraj enake tehnične zaprake, da dosežejo priznanje svojih vlad. Gleda De Gaula na primer prav najpomembnejši vodja francoske desnice in bivši minister Louis Martin, ki je pred nekaj tedni skrivaj prispel v London, da je edini, ki ga francoski narod smatra kot svojega predstavnika in njegovo vladu kot edino francosko vlado.

VILE ROJENICE

Vile rojenice so se oglasile na dan osme obletnice počrte Mr. in Mrs. Tini (Martin) Lokar, in pustile krepkega sinčka, drugorjenca. Mlada mati, ki je hčerka poznane Lampetove družine, in dete se nahajata v Huron Rd. bolnišnici. Mladi oče je iz poznane Lokarjeve družine, z E. 160 St. — Naše čestitke!

Vile rojenice so se oglasile na dan osme obletnice počrte Mr. in Mrs. John Pečnik ml., 872 East 73 St., in pustile v spomin krepkega sinčka, ki je tehtal osem

Izjave antifašističnih voditeljev v starem kraju

UVOD

Ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman je svojemu duhorniku držu Metodu Mikušu prepoval izvrševati verske obrede, ker je stopil v slovensko narodno osvobodilno vojsko in postal njen verski referent. To prepoval je ljubljanski škof izvršil na prisilu italijanskih okupatorjev in svoje belogardistične okolice. Slovenska duhovščina je to prepoval sprejela molče in nanj ni reagirala tako, kakor bi se spodbabilo.

Osvobodilna fronta slovenskega naroda ni verjela, da bi se slovenska duhovščina utaborila na pozicijah NARODNIH IZDAJALCEV. Zato je publiciški odslek O. F. naslovljene na slovensko duhovščino ljubljanske province z namenom, da ji v poslednji urki odpre oči za prave potrebe naroda in ji prebudi voljo za podreditve vsega njenega dela rešitvi in osvoboditvi naroda. V boju za osvoboditev vseh Slovencev je hotel O. F. pritegniti vse zavedne in poštene duhovnike, kar se je posrečilo med PRIMORSKIMI SLOVENCI, kjer se je osvobodilnemu gibanju pridružila domala vse duhovščina.

SLOVENSKI AMERIŠKI NARODNI SVET bo objavil vse te izjave in danes pričenjam s sestavom drja. Metoda Mikuša. Mikuš je ljubljancan, doktor bogoslovja in je bil pred vojno od škofa Rožmana imenovan za ravnatelja škofije književne in narativ. Postal je vojaški kaplan v slovenski narodni osvobodilni vojski in član Slovenskega antifašističnega sveta in za "zločin" ga je škof Rožman suspendiral.

Ti članki so jasen odgovor na vso kraljevaško-fašistično propagando, ki jo po Ameriki širi pater B. Ambrožič in drugi agenti in podrepniki voditeljev politične stranke, ki so sodelovali najprej z italijanskimi, zdaj pa z nemškimi okupatorji proti svojemu lastnemu narodu. Namenjeni so predvsem slovenski javnosti v Ameriki, zlasti pa onim ljudem, ki so vede ali nevede nasledili izdajalski propagandi in sedaj vodijo odprt boj proti SANsu, proti slovenski in jugoslovanski osvobodilni vojski, proti slovenskemu narodu, ki se bori in umira za svobodo in srečnijo bodočnost NOVE Slovenije.

MIRKO G. KUHEL, izvršni tajnik SANSA.

Ne zanima me, kaj in kako ljudje sodijo o tej moji kazni, ali jo odobravajo ali ne, dejstvo je le, da se ji moram pokorovati od prve ure, ko sem za njo izvedel, in da je tako slovenska Osvobodilna armada privlačila najprej z italijanskimi, zdaj pa z nemškimi okupatorji proti svojemu lastnemu narodu. Namenjeni so predvsem slovenski javnosti v Ameriki, zlasti pa onim ljudem, ki se ne veže v misel, da bi s tem svojim pisnjem koga žalil ali celo obsojal, vest pa mi ukazuje in sili, da sem dolžan svojemu narodu podati nekak obratun o svojem delu v njegovi armadi, proseg ga obenem, naj sam razsodi in (Dalej na 2. strani)

POPRAVEK

Sporoča se nam, da je bilo včeraj napačno poročano, da je pokojni Jacob Sušel doma iz fare Postojna; doma je bil iz fare Košana.

NOVI GROBOVI

FRANK MUŽIČ

Kot smo včeraj poročali, je v torek večer po dolgi in mučni bolezni preminil Frank Mužič, star 67 let, stanujoč na 1252 E. 168 St. Domu je bil v vasi St. Martin pri Gorici na Primorskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 39. leti. Tukaj zapušča žalujočo soprogę Frances, rojeno Lipečar, doma iz iste vase, tri sinove: Franka, Harryja in Joseph, dve hčeri Mary, poročeno Smith, in Alice, poročeno Yanusaitis, in brata Antonia. Bil je član društva Zdrženi bratje št. 26 SNPJ. Pogreb se bo vršil v soboto ob 8:45 uri zjutraj iz pogrebnega zavoda August F. Svetek, 478 E. 152 St., v cerkev Marije Vnebovzetje in nato na St. Paul pokopališče.

LOUIS LAUDENBACH

V torek večer je po dolgi bolezni umrl na svojem domu rojaka Louis Laudenbach, stanujoč na 2010 Nauman Ave. Pogreb se bo vršil v petek ob 9:30 uri zjutraj iz Jos. Želje in sinovi pogrebnega zavoda, 458 E. 152 St., v cerkev Marije Vnebovzetje in nato na Calvary pokopališče.

POGREB SINČKA

Pogreb Frank H. Lausche, edinega sinčka Harolda in Antonije Lausche, se bo vršil v petek ob 9:30 uri zjutraj iz Grdin prostorih. Pričetek ob 8. uri zvezega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida in nato na Calvary pokopališče.

SEJA NAPREDNIH SLOVENOV

Seja društva "Napredne Slovenske venke" št. 137 S. N. P. J. se vrši nočjo, 1. junija, v navadnih obilježjih. Danes obhaja Miss Marie M. Kracker, hčerka pok. Johna Krackerja, iz Euclida, Ohio, 25. obletnico službovanja v uradu Haffner Insurance Agency, 6106 St. Clair Ave., kjer ni ves čas zamudila niti enega službenega dneva. Miss Kracker je znana vselej svoje prijaznosti in postrežljivosti med našimi ljudmi in drugorodci, katerim je bila na uslužbo z raznimi zavarovalninskim in davčnim nasveti skozi vsa ta leta. — Naše čestitke!

Na 30. dnevn dopust je došpel Ph. M. 2/c Frank Levar ml., edini sin Mr. in Mrs. Frank Levar, 3277 Richmond Rd. Nahajal se je 16 mesecov v Panamini in raznih drugih krajih. Doma bo ostal do 19. junija in prijetelji so vabljeni, da ga obiskajo.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.

6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto) \$6.50

For Half Year — (Za pol leta) 3.50

For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto) \$7.50

For Half Year — (Za pol leta) 4.00

For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:

(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemsko države):

For One Year — (Za celo leto) \$8.00

For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1948 at the Post Office at Cleveland,
Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

LOUIS F. TRUGER:

DA SE NE POZABI...

III.

Propaganda, ki ne temelji na resnici, je večkrat "boomerang," ki prizadene dotičniku zelo občuten udarec. Večkrat se dogodi, da uniči propaganda, ki temelji na potvarjanju resnice, vse dobre strani propagatorja. Ne izplača se torej trositi v svet laži, ker prej ali sleg pridejo na dan in posledice bo nosil te tisti, ki povzroča, da se tako laži-propaganda širi v javnosti. Vsaka vlada, organizacija ali posameznik ima pravico posluževati se sredstva, katerega imenujemo propaganda, da pove naročom, grupam ali posameznikom načrte, mnenja, programe, ki jih misli izvršiti, kakor tudi kritizirati oponenta v kateremkoli slučaju. Vendar pa ni etično, da človek vedoma potvarja resnico. Kdor drugače misli kakor govorji, je čisto navaden hipokrit, in do takega človeka nima nihče bogve koliko respekt.

Zadnje časa opažam precej propagande jugoslovenske zamejne vlade, o kateri ne morem reči, da temelji vsaj delno na resnici. Propaganda se nanaša na aktivnosti ter obsežnosti partizanskega boja in maršala Tita kot vrhovnega povelnika Osvobodilne Fronte in gerilcev na eni strani in Draja Mihajlovića, voditelja četnikov ter jugoslovenskega vojnega ministra na drugi strani. Akcija partizanov je tako malenkostna, glasom te propagande, da se sploh ne izplača govoriti, med tem ko je Draja Mihajlović junak časa in vodja jugoslovenskega naroda. Nositelj te žalostne propagande je mladi kapetan Borislav Todorović, ki je bil nedavno član Mihajlovičevega generalnega štaba. Tega mladega moža je poslala jugoslovanska zamejna vlada v Ameriko najbrže v svrhu propagande ter ga pridelila ambasadorju Fotiću v Washingtonu kot pomožnega vojaškega atašeja. Tednik "Time" z dne 1. maja, t. l., prinaša poleg Todorovičeve slike tudi sliko Draja Mihajlovića s pipom v levici in v desnici kozačec vina, ko napiva seljakom najbrže zdravico, kar je na vse zadnje popolnoma v redu kar se tiče te demokratične geste, za vojaškega vodjo in vojnega ministra, v takih časih kot so sedaj v Jugoslaviji, pa se absolutno ne spodobi. Morda se je hotelo s to sliko pokazati Mihajlovičevu popularnost med narodom—ampak pipa in vino, ko frče po zraku bombe, ko padajo tisoči pod sovražno kroglo in umirajo za ideal svobodne Jugoslavije, nimata mesta v tej krvavi drami. Mladi kapetan ne soglaša z evencijo, na podlagi katere so zaveznički ustanovili svoje odnosa napram Jugoslaviji, ko pravi:

"General Mihajlović poveljuje sedaj 35 do 40 tisoč broječi armadi... pa bo mobiliziral nič manj kot 400 tisoč borcev takoj ko izkrajo zaveznički svoje upadne čete na jugoslovenska tla... Titove partizanske čete ne štejejo več kot 20 tisoč mož... Mihajlovičeve čete representirajo seljaka, delavca, rokodelca—z eno besedo—ves jugoslovenski narod! Napačno se včasih domneva, da primaša Tito progresivne ideje v Jugoslavijo. 90 odstotkov Titovih partizanov je komunistov... Ti pobijajo najbolj inteligentne seljake. Mihajlović je zelo vesel uspehov sovjetske Rusije... ampak Jugoslovani ljubijo svojega kralja." (Time, May 1, 1944.)

Mladi kapetan Todorović je morda brillanten človek, je morda v svojem izvajanjtu iskrén, ampak ko je podal v javnost izjave, ki so v nasprotju z resničnim in dokazanim stanjem jugoslovenske situacije, je postal predmet splošne razprave in kritike, ki najbrže ne bo imela tistega uspeha, kakršnega si želi jugoslovenska zamejna vlada. Vprašanje koliko mož šteje Mihajlovičeva armada, da bo debatirati; njegova mož se šteje do 15 tisoč borcev, rajši manj kot več in to število se dnevno krči. Partizanske armade, to je oborožena vojska, ki se danes bori proti nacijem, šteje nad 150 tisoč mož, med tem ko potencialna armada (armada ki jo bo mogoče organizirati v času upada zavezniških sil na jugoslovensko ozemlje) šteje preko 600 tisoč mož. Izjava, da Titove čete ne štejejo več kot 20 tisoč mož, ne dela nikake časti vo-

jaškemu atašiju. Kako je mogel Todorović kot častnik, ki bi moral poznati vojaško taktiko in vso proceduro napadanja in obrambe, izjaviti, da ima partizanska vojska samo 20 tisoč borcev? Kako bi bilo mogoče maršalu Titu voditi boje proti 14. nemškim divizijam, ne všeči bolgarskih čet, ob enem in istem času v Sloveniji, Bosni, Goriški, Črni Gori, Dalmaciji in Srbiji, če bi imel samo 20 tisoč mož? Ali se gospodin Todorović zaveda, da je s to izjavo direktno priznal moč Osvobodilne fronte, obenem pa pokazal Mihajlovića kot nesposobnega voditi kakršen koli boj proti okupatorjem? Če je mogoče maršalu Titu držati s svojimi 20 tisoč borci 200 tisoč mož močnega sovražnika ter ga obenem na mnogih točkah potisniti nazaj, ali bi ne mogel Mihajlović storiti vsaj isto, če ne več kot Tito, s svojo 40 tisoč broječo armado? Mogoče pa je Todorović vedoma hotel pokazati v "round-about-way" resnično moč maršala Tita in Osvobodilne fronte. Mr. Churchill je izjavil preteklega februarja, da je Nemčija postavila 14 divizij proti maršalu Titu, Todorović pa je izjavil, da ima Tito ne več kot 20 tisoč mož. Potemtakem je vsak partizanski borec vreden 10 nemških vojakov. Hvala v imenu partizanske vojske za tako laskavo priznanje, gospod Todorović!

IZJAVE ANTIFAŠISTIČNIH VODITELJEV V STAREM KRAJU

(Nadaljevanje s 1. strani)

me, če sem storil katerokoli uro kaj napačnega, tudi obsodi.

1. Ko je bila po nesreči in hudobi ljudi domovina izdana sovražniku na milost in nemlost, sta njeni poniranje in sramota bolela vsakega poštenga Slovencev, saj je videl v tem svojo lastno poniranje in sramoto, nevredno človeka ustvarjenega iz Boga za svobodo in srečo, kolikor jo pač ta svet premore. Tako si je mislil in je moral misliti vsak poštenjak in čudnega ni bilo, če je ob takih mislih prešel tudi k dejancem, oboroženemu odporu proti kričnemu in nečloveškemu okupatorju, zavedajoč se pravilno, da narodu ne bo nihče prinesel svobode, če si je ne pribori sam.

Vsakdo danes lahko ve ali vsaj bi lahko vedel, kako in kaj so se prav ob tej tako pravilni misli, katero danes potruju že zgodovina, začeli razlahati duhovi in kako je vedno razločneje vstajala reakcionarna sila tistih ljudi, ki jim je bilo slovenstvo in domovina le paripen pojem in ki so zlepila, parsi s fizičnim ali moralnim nasiljem skušali zdrobiti ali vsaj razrahljati tesno povezanost za svobodo se borečih Slovencev. Kaj žalostno je propadel ta njihovi prvi poizkus, kar jih pa niti najmanj ni okolebalo, da se ne bi združili z okupatorjem sajim, se vrgli na borne za svobodo tako z lažjo, hinavščino in svetohlinstvom, kot z orozjem, ki je prelilo veliko najboljše slovenski kri. Dosegli so en sam uspeh, da se je namreč moral celotni slovenski narod do končno odločiti, da se bo boril ali za svobodo ali za nadaljnjo suženstvo in nesrečo.

Popolnoma razumljivo je, da sem se moral kot Slovenc spriči tako jasno zahtevane opredelitev odločiti. Ker nisem nikdar v življenju od vseh mogočih vprašanj iskal globljih odgovorov, če so bili na dlani jasni in preprosti, je bil moj odgovor tudi v tej stvari preprost: Vsakdo ima pravico do življenja in le Bog mu ga lahko vzame. To, kar počne okupator in kar naj bi po njegovem fašističnem pojmovanju še prišlo nad narod, daje vsakemu Slovencu popolno pravico do samobrame, ki je po Božji volji vsakomur prirojena.

Nisem iskal tega odgovora po učenih knjigah, pač pa sem ga našel v Božjem stvarstvu, v brezumni naravi, kjer se sleherna rastlina ali žival takoj in dosledno upre vsakemu nasilju, ki skuša zavreti ali obtežiti njen rast ali razvoj kot je določen po Boga Štvarnika. In se ne bi uprl človek, ki ga imenujem.

jaškemu atašiju. Kako je mogel Todorović kot častnik, ki bi moral poznati vojaško taktiko in vso proceduro napadanja in obrambe, izjaviti, da ima partizanska vojska samo 20 tisoč borcev? Kako bi bilo mogoče maršalu Titu voditi boje proti 14. nemškim divizijam, ne všeči bolgarskih čet, ob enem in istem času v Sloveniji, Bosni, Goriški, Črni Gori, Dalmaciji in Srbiji, če bi imel samo 20 tisoč mož? Ali se gospodin Todorović zaveda, da je s to izjavo direktno priznal moč Osvobodilne fronte, obenem pa pokazal Mihajlovića kot nesposobnega voditi kakršen koli boj proti okupatorjem? Če je mogoče maršalu Titu držati s svojimi 20 tisoč borci 200 tisoč mož močnega sovražnika ter ga obenem na mnogih točkah potisniti nazaj, ali bi ne mogel Mihajlović storiti vsaj isto, če ne več kot Tito, s svojo 40 tisoč broječo armado? Mogoče pa je Todorović vedoma hotel pokazati v "round-about-way" resnično moč maršala Tita in Osvobodilne fronte. Mr. Churchill je izjavil preteklega februarja, da je Nemčija postavila 14 divizij proti maršalu Titu, Todorović pa je izjavil, da ima Tito ne več kot 20 tisoč mož. Potemtakem je vsak partizanski borec vreden 10 nemških vojakov. Hvala v imenu partizanske vojske za tako laskavo priznanje, gospod Todorović!

Krono stvarstva, če mu pretne neizbremen pogin?

Na vse drugo početje istih Slovencev, ki jim nikdar ni blilo man svojega lastnega naroda, in okupatorjev, je bil odgovor še laži: nasilje, laž, hinavščina, izdaja in umor so njihov cilj, pa naj se odvaja s se tako pobožno in človečansko kriko, zato kot človek in kot duhovnik ne morem z njimi.

Ostalo mi je še dvoje odločitev: Ali naj stopim na stran za svobodo borečih vsih poštenih ljudi—ali pa ob strani, iz mirnega koticika resignirano opazujem in čakam, češ, kar bo—bo.

Tega drugega nisem mogel, ker mi je to branila moja človeška kot duhovniška zavest. Od prve ure namreč, odkar mi je škof položil roke na glavo, sem se globoko zavedal resnice, ki jo je za vse čase in kraje zapisal sv. Pavel, da je duhovnik vzet z ljudi za ljudi in mi bližen. Ljubezen do vsega, od najbližjega do sovražnika. Med tem dva skrajnostima mora čustvo zlasti danes prav bližu najblžnjega naleteti tudi na narodnost. Zato je ljubezen do naroda vsakomur, tembolj pa kristjanu, krepost in dolžnost. Osvobodilna fronta, ki je sprožila slovenski narodno-ovsobodilni boj, se je sklicevala nanjo in jo pozivala k delavnosti. Poživala jo je v imenu človečnosti. Klicala je Slovence v mnogi so se ji odzvali. Kako ste ravnavili s slovenski duhovniki?

Ljubiti se pravi po Platonu in po Tolstoju želeti nekому dobro. K ljubezni spadata dve stvari: sila želje in spoznanje dobrega. V odnosu do naroda je naše osvobodilno gibanje razvilo obe polovic v mogočno in popolno enotnost. Opremljeno s pravim spoznanjem o najvišjem dobrej za narod, je kazalo silo želje, ki se ni ustrnila ne trpljenja, ne žrtve, ne smrti. Njeno delo je delo visoke človečanske in krščanske ljubezni. Kakšno je vaše delo za narod v tem velikem času, slovenski duhovniki?

Ogovarjajoč s slovenske duhovnike, nimam v mislih vsega slovenskega duhovništva, zlasti ne onega iz našega Primorja, pa tudi ne onih tukajšnjih duhovnikov, ki v srcu čutijo za svoj narod. Obračun se predvsem z vsemi, ki se že zavzemajo za nekaj s fašizmom in hitlerjevskimi morilci. S padcem fašizma je stopila Italija v poslednje razdobje svojega vojskovanja in stoji neposredno pred kapitulacijo. Kaj boste storili zdaj? Ostane samo še en zaveznički zapor mogočnega plimo osvobodilnega volja, ki je sprožil slovenski duhovništvo, točno na križpotu. Vaši priznani voditelji so se že zdavnaj zvezali s fašizmom in hitlerjevskimi morilci. S padcem fašizma je stopila Italija v poslednje razdobje svojega vojskovanja in stoji neposredno pred kapitulacijo. Kaj boste storili zdaj? Ostane samo še en zaveznički zapor mogočnega plimo osvobodilnega volja, ki je sprožil slovenski duhovništvo, točno na križpotu. Vaši priznani voditelji so se že zdavnaj zvezali s fašizmom in hitlerjevskimi morilci. S padcem fašizma je stopila Italija v poslednje razdobje svojega vojskovanja in stoji neposredno pred kapitulacijo. Kaj boste storili zdaj? Ostane samo še en zaveznički zapor mogočnega plimo osvobodilnega volja, ki je sprožil slovenski duhovništvo, točno na križpotu. Vaši priznani voditelji so se že zdavnaj zvezali s fašizmom in hitlerjevskimi morilci. S padcem fašizma je stopila Italija v poslednje razdobje svojega vojskovanja in stoji neposredno pred kapitulacijo. Kaj boste storili zdaj? Ostane samo še en zaveznički zapor mogočnega plimo osvobodilnega volja, ki je sprožil slovenski duhovništvo, točno na križpotu. Vaši priznani voditelji so se že zdavnaj zvezali s fašizmom in hitlerjevskimi morilci. S padcem fašizma je stopila Italija v poslednje razdobje svojega vojskovanja in stoji neposredno pred kapitulacijo. Kaj boste storili zdaj? Ostane samo še en zaveznički zapor mogočnega plimo osvobodilnega volja, ki je sprožil slovenski duhovništvo, točno na križpotu. Vaši priznani voditelji so se že zdavnaj zvezali s fašizmom in hitlerjevskimi morilci. S padcem fašizma je stopila Italija v poslednje razdobje svojega vojskovanja in stoji neposredno pred kapitulacijo. Kaj boste storili zdaj? Ostane samo še en zaveznički zapor mogočnega plimo osvobodilnega volja, ki je sprožil slovenski duhovništvo, točno na križpotu. Vaši priznani voditelji so se že zdavnaj zvezali s fašizmom in hitlerjevskimi morilci. S padcem fašizma je stopila Italija v poslednje razdobje svojega vojskovanja in stoji neposredno pred kapitulacijo. Kaj boste storili zdaj? Ostane samo še en zaveznički zapor mogočnega plimo osvobodilnega volja, ki je sprožil slovenski duhovništvo, točno na križpotu. Vaši priznani voditelji so se že zdavnaj zvezali s fašizmom in hitlerjevskimi morilci. S padcem fašizma je stopila Italija v poslednje razdobje svojega vojskovanja in stoji neposredno pred kapitulacijo. Kaj boste storili zdaj? Ostane samo še en zaveznički zapor mogočnega plimo osvobodilnega volja, ki je sprožil slovenski duhovništvo, točno na križpotu. Vaši priznani voditelji so se že zdavnaj zvezali s fašizmom in hitlerjevskimi morilci. S padcem fašizma je stopila Italija v poslednje razdobje svojega vojskovanja in stoji neposredno pred kapitulacijo. Kaj boste storili zdaj? Ostane samo še en zaveznički zapor mogočnega plimo osvobodilnega volja, ki je sprožil slovenski duhovništvo, točno na križpotu. Vaši priznani voditelji so se že zdavnaj zvezali s fašizmom in hitlerjevskimi morilci. S padcem fašizma je stopila Italija v poslednje razdobje svojega vojskovanja in stoji neposredno pred kapitulacijo. Kaj boste storili zdaj? Ostane samo še en zaveznički zapor mogočnega plimo osvobodilnega volja, ki je sprožil slovenski duhovništvo, točno na križpotu. Vaši priznani voditelji so se že zdavnaj zvezali s fašizmom in hitlerjevskimi morilci. S padcem fašizma je stopila Italija v poslednje razdobje svojega vojskovanja in stoji neposredno pred kapitulacijo. Kaj boste storili zdaj? Ostane samo še en zaveznički zapor mogočnega plimo osvobodilnega volja, ki je sprožil slovenski duhovništvo, točno na križpotu. Vaši priznani voditelji so se že zdavnaj zvezali s fašizmom in hitlerjevskimi morilci. S padcem fašizma je stopila Italija v poslednje razdobje svojega vojskovanja in stoji neposredno pred kapitulacijo. Kaj boste storili zdaj? Ostane samo še en zaveznički zapor mogočnega plimo

Stevan Galogaža:

LESTVICA

(Nadaljevanje)

Zastrupljen z ideološkim pojmovanjem in okužen z neozdravljivim občutkom pravičnosti, se zdi, kakor bi mladič misil, da je Kuznič padel z Marsa, da je on Kuznič ne glede na življenske pogoje, v katerih živi, iz katerih je vzrastel in ki jim živi. O teh pogojih mladič takrat ni znal razmišljeval. A najbolj čudno je, da tega niti poskušal ni, in tako je prišel v sekto pasivnih mučenikov. V resnici se je vsemu čudil. Nevednost je vrelec čudenja, in ko ta vrelec usahne, tedaj se vsako čudo v treh dneh razjasni. Tako se je takrat čudil, da Kumič ne more spoznati, da ne sme biti več Kuznič, čudil se je, da Kuznič ne preneha delati onega, česar bi ne smel delati v interesu naroda, ki se je vanj na proslavi tridesetletnice svojega dela takoj nenašoma zaljubil. Ali je mladič spoznal, da zahteva prav za prav samoumor tegale Kuznič? Toda Kuznič se ne ubije, ko pa ima prav obraten posel. Kaj naj torej napravi? Tu, na tej točki, se je skušala mladič približati neka "skolska prikazena:

— Da se vam predstavim, jaz sem Desperacija.

— Ne, ne, to ne, nikdar!

Kot intelektualcev, ki nima nobene zveze s stvarnostjo, je mladič že naprej vodil brezkonene polemike v družbi, ki ni vanjo spadal, ki pa je bil v nej zaposlen. Motite se pa, če menite, da se je mladič takrat samo skušal približati onim, ki jim Kuznič jemljejo vse, ki pa je mladič zanje tako globoko izvustoval. Po proslavi Kuzničeve tridesetletnice je prišel zvečer v uredništvo, zdiktiral je strojepiski, ki je ostala ravnoščna, poročilo o proslavi, stoli v sobo glavnega urednika "Narodnega lista," oddal ga brez besede in se vrnil za svojo pisalno mizo. Čez pol ure ga pokliče glavni urednik:

— Človek božji, ali ste znotri.

— Zakaj?

— Kako ste le mogli zdiktirati tako poročilo o proslavi?

Tule, kadite, sedite malo, jaz vas ne razumem.

— Poročilo je točno, to je resnica.

— Pa, človek božji, nisem vas poslal, da mi pišete o nekakih resnicah, marveč o proslavi Kuzničeve tridesetletnice. Kakšno zvezo imajo s to stvarjo reweži in tele vaše sentimentalnosti? To je vaše privatno preprica, ki se ga jaz ne dotikam (ta vaša osebna nota je lahko

SEZNAM

S KOM MORETE POMAGATI K ZMAGI

★ MASCOBE IN MASTNI ODPADKI Prodajte vašemu mesarju

★ KOVINSKI ODPADKI Povprašajte v vaši mestni dvorani

★ SHRANITE STARE CASOPISE Poklicite PR. 6100 za odpremo

★ KOSITRNE SKATLJICE Operite jih — Strite jih — Shranite jih — Oddajte jih

na pristojna mesta za pobiranje

Pobiranje v Clevelandu: na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

ALI ŽELITE BITI SLOKA?

Vprašajte po VITA SLIM

2.50 velika skatljica

Zaradi trganja (arthritis) obiščite Vitamin moža. Če ste neprestano utrujeni in zbiti, vam nudi high potency Vitamin D with B Complex olajšavo. Za 100 dni stane 2.50.

VITAMIN STORES, Inc.

East 9th & Euclid — CH. 7069

tudi hvalevredna), toda vse to nima nobene zveze s poročilom o proslavi. Pravi časnikar mora opisovati samo ono, kar vidi.

— To se vidi!

— A kaj bi se videlo? To so samo vaše osebne pripombe, ki absolutno ne spadajo v to stvar. Kako le pride v proslavo vprašanje revščine? To so posebna vprašanja, proslava pa je proslava. Torej vidite, da niti objektivni niste. Tu ni nobene zvezze; torej, kadite, prosim.

— Je zvezza. Tam je neka dame nosila obleko, ki je bila devet tisoč dinarjev. Ali veste, koliko tisočev delavcev in delavk je, ki ne dobe toliko niti ne za leto dni težkega dela. Potem je bilo zelo mnogo ovratnikov z dragocenimi biseri. To je približno . . .

— Nehajte, človek božji! Ali sem vas posjal, da mi v listih kritizirate proslavo, ki je državni dogodek? Saj niste pri zdravi pameti. Sicer pa, saj se razumemo. Razumem vas, no . . . saj veste, med nama poveleno, tudi jaz sem za pravico. Vi morete imeti, ponavljamo, prav z neke, recimo, določene točke gledanja. Ponavljamo, ta nota pri vas more biti tudi hvalevredna, toda to ne spada v naš list. Časniki morajo pisati za publiko, časniki žive od prodaje. To je kupčija in vprašanje pravice ne spada sem. Časniki so trgovska podjetje . . .

— Ha! Ce vam je za višjo naklado, bi list najbrže bolje šel, če bi pisali samo o potrebnih siromašnega sveta, a vse te Kuzničeve in njihove pomagače bi lahko poslali v vrug. Bolje je izgubiti nekoliko Kuzničev in dobiti sto tisočev drugih. Če že gledate vse s trgovskega stališča, tedaj . . . (mladič je tedaj mešal vse mogoče).

Mladič je tedaj smatral za resne uredničeve besede, da žive časniki od prodaje. Kot vesi otrok romantike je menil, da je tu govor o prodaji posameznih izvodov, ne pa o prodaji vesti. Glavni urednik se tu nasmejne, vrne mladiču poroček in vstane:

— Dobro, dobro, sedaj ne utegnem. Kakor sem, torej rekem, pomečite te svoje sentimentalnosti iz poročila in mi ga prinesite čim preje. Veste, vi ste že mlad. Morate se vživeti v svoje delo. Časnikarstvo je delo, ki zahteva okretnosti in intuicijo. Pravi časnikar mora uganiti, kaj je v interesu lista. Samo tako se da napredovati. Namašte se da dvigate po družbeni lestvici, padate po njej zmeraj niže. Pišete mi poročilo o proslavi, a opusujete slavljenca. Pošljem vas na kongres pridobitnikov, pa pišete ironično. In ono poročilo s profesorskega zborovanja? In kaj ste mi pravili z advokatskim kongresom. Končajte torej to poročilo, kasno je že, in list mora v tisk.

V drugi sobi sedi sedaj za pisalno mizo mladič in črta v poročilu svoje sentimentalnosti, kakor jim pravi glavni urednik. Z vijugastimi potezami perezgre preko nekaterih odlomkov v poročilu in zdi se mu, da pri vsaki potezi peresa nekoga ubija in da v precepui civili vest. Ko je uporni "zmešnjava" to operacijo dokončal, odda trudno in ravnodušno rokopis.

— Prosim.

— Dobro, hvala. Pojdite sedaj k večerji in se kmalu vrnite.

... Mimo gredo odmetovalci snega z lopatami. Dve dekli hičita z dela. Neki pisanec se zibelje po pločniku in sam sebi ne-

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapadni strani: tretjo nedeljo v mesecu

na pristojna mesta za pobiranje

na vzhodni strani: prvo nedeljo v mesecu: na zapad

